

Norðuratlantiska samstarvið

Oddagrein

Av tí at rætta yvirskriftin ikki var á oddagreinini í gjár, prenta vit oddagreinina umaftur.

ÚTNORÐURSAMSTARVIÐ er broytt og hevur eisini fingið nýtt navn. Nú eitur tað Norðurlenska Atlantssamstarvið. Viðhvørt hoyrist sagt »Norrøna Atlantssamstarvið«, men hetta kann ikki vera beint – norrøna hevur einki við norðurlandskt at gera. Norrøna er fagliga heitið á gamla málinum og gomlu mentanini í víkingaöld og miðöld í Norðurlondum.

ÚTNORÐURSAMSTARVIÐ var eitt sera gott tiltak. Hetta var ein víðurkenning av, at vit smátjóðir í útnorðri eiga at samstarva og at einki er meira náttúrligt, enn at vit samstarva. Men tað manglaði líkasum eitthvørt, ið kundi seta hetta samstarvið í gongd. Tingmenn hava sítt tingmannaráð – alt gott um tað, men ráðið hevur ongan pening og úttan pening gongur tað ikki. Tí kom Útnorðursamstarvið í tókum tíma.

ÚTNORÐURSAMSTARVIÐ hevur verið við til at seta nógv áhugaverd projekt í gongd og harvið verið við til at økja um sambandið millum Føroyar, Grønland og Ísland. Hetta er at fegnast um. Men í sambandi við, at stórar broytingar eru hendar í norðurlandska samstarvinum, er eisini útnorðursamstarvið broytt. Samstarvið er víðkað til eisini at fevna um Noreg. Ikki vóru øll eins fegin um hesa broyting. Royndirnar av Noregi sum samstarvs-partnara eru ikki góðar og Noreg hevur meira enn einaferð sýnt lyndi til at ýta sína styrki í mun til smátjóðirnar. Hartil kemur, at Noreg tykist hava torført víða t sleppa sínum dreymum frá fyrra parti av öldini um at gerast ein norðuratlantisk stórmakt – at verða tað land, ið ráddi fyrri tilfeinginum í landnýrðingspartinum av Atlantshavinum.

MEN soleiðis eiga vit ikki at hugsa. Vit eiga at fegnast um at Noreg er við og at nýta hetta sum ein kærkomnan møguleika at fáa í lag meiri búskaparligt samstarv millum Noreg og tey trí útnorðurlöndini. Her eru stórir møguleikar og eftir er bert at vóna, at nýggja samarbeiðið fer til verka við nógvum góðum og áhugaverdum projektum. Samstarvið heldur til í Føroyum, tað hevur fingið føroyska og hartil sera dugnaliga og dynamiska leiðslu, so alt skuldi bent á, at vit fara at fáa eitt lovandi og fruktagott samstarv á nógvum økjum millum útnorður og Noreg.

Sosialurin

Viðmerking

Sleyg og skrøgg um SvF

Viðgerðin av eini nýggjari sjónvarpslóg hevur av álvara elvt til blaðkjak. Hetta er sjálvsagt, tá vit hugsa um, hvussu stóran týðning sjónvarp hevur nú á døgum. At kjakið fyrri tað mesta snýr seg um Sjónvarp Føroya er eisini náttúrligt. Tað, sum hinvegin er spell, er, at nógv tað mesta av tí, sum fært verður fram, er antin sleyg, skrøgg ella ógrundaður ótti.

Tílikt er altíð eitt keðiligt grundarlag at byggja eitt kjak á, men av tí at Sjónvarp Føroya er ogn hjá øllum hyggjarunum, kenni eg tað sum mína skyldu at gera viðmerkingar til ymiskt, sum fólk, felagsskapir og bløð hava fært fram. Hetta hevur verið rúgvismikið tilfar, og tí má lesarin bera yvir við mær, at svar mitt gerst nakað drúgt.

Hinvegin kann so eingin skjóta seg undir, at hann ikki veit, hvørja meiningar, undirritaði hevur um tey ymsu málini.

Einkarrætturin

Lat tað vera sagt beinanvegin: sjónvarpsstjórin er eingin heitur talsmaður fyrri einkarrætti, hvørki av einum ella øðrum slagi. Persónliga havi eg ongan áhuga at sita við óneyðugum ideologiskum ella politiskum valdi, og eg skilji væl tey, sum halda, at eitt sjónvarpsmonopol er ikki tíðarhóskandi.

Eg vildi bara so fegin ynskt, at hesi so afturfyrri skiltu, at tað er neyðugt at bera so í bandi, at í minsta lagi ein føroysk sjónvarpsrás hevur somikið sømilig kor – figgarligar og á annan hátt – at hon fær givið føroyingum eitt hampuligt tilbøð millum øll tey útlendsku. Tílikt kor hevur SvF ikki.

Tá eg havi sagt, at einkarrætturin kann verða besta tryggin hjá føroyingum í hesum tíðin, hava grundgevingar mínar burturav verið figgarligar. Tað kann vera, at summir føroyingar meina, at SvF bara skal fara fyrri bakka. Men eg haldi, at tað hevði verið at kravið nógv av mær sum stjóra í fyrirkjuni, at eg meinti tað sama.

Vit arbeiða í løtuni við atlanum um at demokratisera Sjónvarp Føroya – bæði við at styrkja sambandið millum tey fólkavaldu og borgaran – men eisini við at finna mátar at lata hyggjaran sjálfan sleppa meira upp í sjónvarpsarbeiðið so ella so. Hetta skal eg vanda aftur til í eini grein seinna.

Tróndur Djurhuus, sjónvarpsstjóri

SvF í trongum korum

Eg skal eisini í eini grein seinna greiða nærri frá figgarligu korunum hjá Sjónvarpi Føroya, sum øll ári hava verið syndarlig. Lat meg á hesum stað bert staðfesta, at eingin onnur sjónvarpsrás í heiminum við somu skyldum sum SvF hevur eitt figgarligt grundarlag, sum bara líkist okkara í útsaligheit.

Asannandi, at myndugleikarnir hava valt at geva føroysku ráðsina upp til skutils, hevur leiðslan í SvF boðið sær til sjálvt at fáa til vega í minsta lagi ein part av tí, sum kreyst, fyrri at vit kunnu geva føroyingum eitt sømiligt føroyskt tilbøð. Vísu politikkarnir hesum tilbøði aftur úttan at hava nakað annað at seta í staðin, hava teir medvitandi dømt føroyska sjónvarpsframleiðslu til deyða ella í minsta lagi lívlangt fongsul. Men tað er so teirra avgerð – okkara partur skul ikki liggja eftir.

Tá Tróndur Niclassen í Sosialinum óttast um, at SvF nú skal figgja rakstur sín við lánun, man hann antin hava lisið illa upp ella hava miskið lógaruppskotið við vilja. Vit kunnu vísu Tord um, at SvF fer ongantíð at figgja rakstur sín við lánun. Av tí at vit eru einasta almenna sjónvarpsrás í okkara parti av heiminum, sum onga trygd hevur fyrri gjaldfórnum, hava vit mælt til, at SvF – við landsstýrisins

loyvi í hvørjum einasta føri – kann taka stuttfreistað lán innan karmarnar á teirri figgarætlan, sum landsstýrið sjálvt hevur góðkent.

Hetta merkir bert, at skuldi tað ikki serliga sannlíka hent, at einki hyggjaragjald og ongar lýsingar geva sjónvarpinum inntøku fyrstu mánaðirnar á árinum – altso áðrenn freistin at gjalda hyggjaragjald er úti – so noyðist SvF ikki at slökkja hesa tíðina.

Itróttin

Ein grein í uppskoti landsstýrisins hevur serliga loypt hvøkk á ítróttafeløg og onnur feløg. Talan er um grein 13, sum skal heimila SvF úttan endurgjald at varpa út frá almennum fundum og tiltøkum. Hendan greinin er eitt sindur órvisi orðað enn samsvarandi greinin í gomlu lögin, og satt at siga havi eg ikki ánið um, hvussu hon skal skiljast. Greinin er ið hvussu er ikki broytt eftir áheitan frá SvF!

Eg kann vísu ítróttafeløg og onnur um, at SvF á ongum sinni ætlar sær at trøkka seg inn á øki, har onnur eiga upphavsráttin. Vit fara t.d. ikki at senda av Svanga-skardi, hava vit ikki við samráðingum vundið okkum beinleidis rættindi til tess. Sjónvarpið samráðist júst í løtuni um rættindini at senda frá føroyskum landsdystum. Hesar samráðingar eru ikki við Fótballssambandið, tí tað eigur ikki

rættindini, men við eina risastóra og sterka privata fyrirtøku í Hamburg.

SvF fer framvegis at samráðast um hendan spurningin, sama hvat nýggja sjónvarpslógin annars sigur. Vit hava annars prátað við Fótballssambandið um ymisk viðurskifti, fótballinum viðvíkjandi, og FsF kann vátta, at eingin ósemja er okkara millum, og at samarbeiðsandin er góður.

Sambært sáttmála rindar Sjónvarp Føroya eisini ISF fyrri loyvið at taka upp og senda frá aðrari ítrótt.

Átrúnaður og síðalæra

Tordur Niclassen óttast í greinin herfyri fyrri, at Sjónvarp Føroya nú fer at sleppa átrúnaðin upp á fjall. Men hesin óttin er ógrundaður. SvF hevur øll ári havt tann politikk, at eitt breitt útbøð av samkomum skal sleppa fram at hava gundstænastur ella møti sunnudagar. Hendan skipanin verður varðveitt.

Eg veit eg ikki, hvat hugsað verður um, tá ávisir bólkur siga seg eg ikki sleppa frammat. Eg kenni so ikki til nakra umbøn frá teimum. Annars er hetta mest ein spurningur hjá sjónvarpsnevndini at taka støðu til.

Hvat føroyski síðalæru viðvíkur, so er besti máttin at fjálga um hana at veita SvF eitt sømiligt lívsgrundarlag, nú vit fáa hundraðtals signal frá handilsligum rásum, sum ongan miðvísan programmpolitikk hava úttan tann, sum tenir teimum bólnandi pengapossunum.

Antennufeløg og kommunur

Í sambandi við kjakið um nýggja sjónvarpslóg verður SvF-stjórin lagdur undir at royna at forða kommunum og antennufeløgum, at senda. Veruleikin er beint hin óvugti.

Í sambandi við nýggja lógaruppskotið havi eg bert verið á einum einasta fundi við lógefðingarnar í Tinganesi. Tá varð eg biðin um at gera vart við, hvørji umráði eg helt hava týðning í sambandi við eina nýggja lóg. Eg vísti á nøkur viðurskifti, sum verða regulerað við lóg í okkara grannalondum, og mælti í tí sambandnum til at bera so í bandi, at kommunur og antennufeløg

Framhald á síðu 17